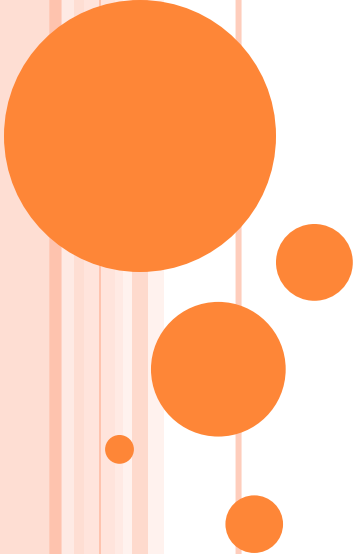

TIETEIDEN KEHITYS 1800- LUVULLA

Lähde: Kohi et al., Abi. Historia. Keuruu.

Toni Uusimäki 2020

MITEN TIETEET KEHITTYIVÄT?

- 1800-luvulla oli vallalla edistysusko eli uskottiin tieteiden jatkuvaan kehitykseen
- Teollistumisen myötä myös tekniikka ja tiede kehittyivät
- Kokeellisia menetelmiä käytettiin yhä enemmän
- Kemia tieteenalana kehittyi: keskittiin atomiteoriat ja alkuainetaulukot
- Kemian kehitys edesauttoi lääketieteen kehitystä. Tautien aiheuttajiksi ymmärrettiin mikrobit. Hygieniaa parannettiin ja haavoja ja leikkausvälineitä alettiin desinfioida. Sairauksiin kehitettiin rokotuksia. Röntgenkuvaus → keuhkotaudin oireet saatiin selville

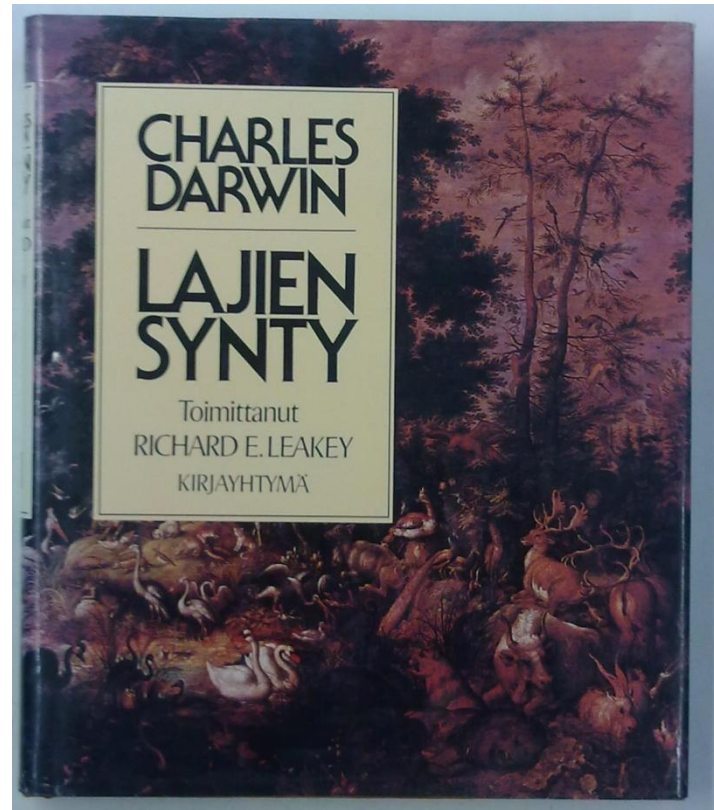
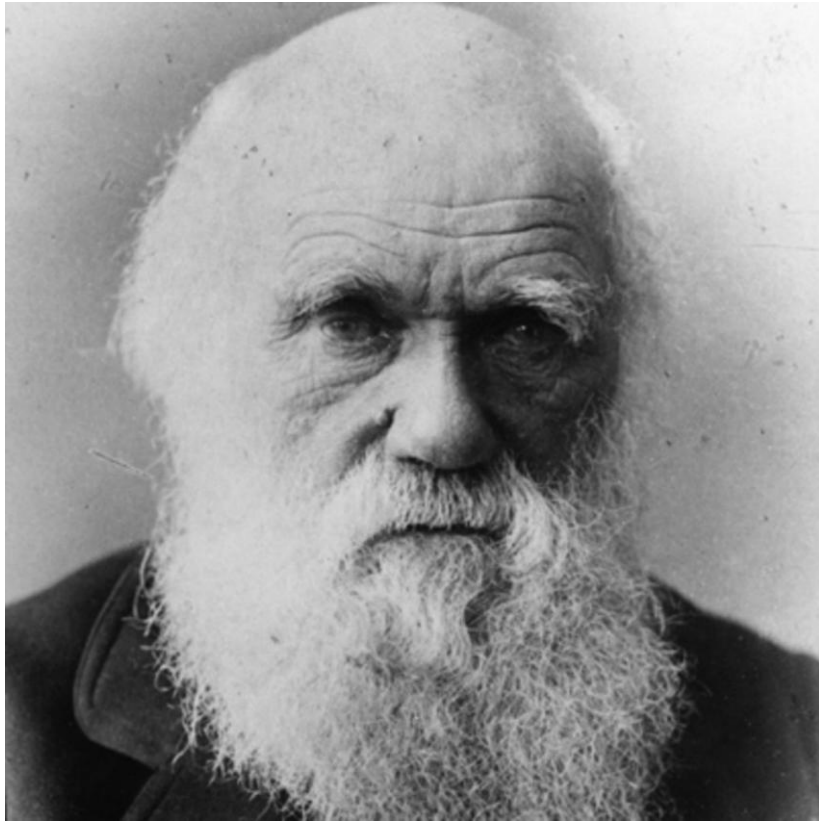

COMTE JA VON RANKE

- Ranskalainen Auguste Comte (1798-1857) siirsi luonnontieteen menetelmät yhteiskuntatieteisiin. Näin syntyi uusi tieteenala sosiologia, joka tutki ihmisen käyttäytymistä yhteiskunnassa.
- Historiantutkimuksessa saksalainen Leopold von Ranke (1795-1886) toi historiantutkimukseen arkistotutkimukset ja lähdekritiikin.
- Luonnontiedettä kehitti erityisesti Charles Darwin (1809-1882). Hän esitti teoksessaan Lajien synty (1859), että luonnossa on käynnissä jatkuva lajien kamppailu, jossa vain elinkelpoisimmat selviävät niin sanotun luonnonvalinnan kautta.

CHARLES DARWIN JA LAJIEN SYNTY (1859)

MITEN DARWININ EVOLUUTIOTEORIAAN SUHTAUDUTTIIN? MITKÄ OLIVAT SEN VAIKUTUKSET YHTEISKUNTAAN?

1/2

- Kirkko ei hyväksynyt Darwinin ajatuksia, koska ne kyseenalaistivat Raamatun luomiskertomuksen
- Darwinin teoria yleistyi kirkon vastustuksesta huolimatta. Sen sisältämää ajatusta ihmisten välisestä kamppailusta alettiin soveltaa 1800-luvun yhteiskuntaan.
- Liberalismiin sopi ajatus siitä, että elämä oli kamppailua, jossa ahkerimmat menestyivät ja laiskimmat eivät pärjänneet. Tätä kutsutaan sosiaalidarvinismiksi. Darwin itse ei näin ajatellut.

MITEN DARWININ EVOLUUTIOTEORIAAN SUHTAUDUTTIIN? MITKÄ OLIVAT SEN VAIKUTUKSET YHTEISKUNTAAN?

2/2

- Darwinin ajatuksia sovellettiin myös 1800-luvulla yleistyneessä rasismissa. Toisia rotuja pidettiin parempina kuin toisia, ja vahvempien kulttuurien tehtäväksi nähtiin heikomprien hallinta (nk. kulttuuridarvinismi)
- Darwinin teosten voittopuolisesti myönteinen vastaanotto liittyi yleiseen maallistumiseen. Tieteellinen maailmankatsomus voitti alaa, ja uskonnollinen maailmankatsomus jäi altavastaajaksi.

